

XAVER

LEDEN | ÚNOR 2019

ZPRAVODAJ DIVADLA F. X. ŠALDY LIBEREC

Barbora Bezáková, Martin Polách | KLÍČOVOU DÍRKOU | foto: Patrik Borecký

FRANCESCA DA RIMINI A LAKOMÝ RYTÍŘ.
RACHMANINOVA ZÁKOUTÍ LIDSKÉ DUŠE STR. 3

EXKLUZIVNÍ ROZHOVOR S AUTORKOU MIKVE.
ŽENSKÝ ÚDĚL A HUMOR HADAR GALRON STR. 4

DOSTOJEVSKIJ: ČLOVĚK JE HÁDANKA.
DODO GOMBÁR PÍŠE DRAMATIZACI BĚŠŮ STR. 5

PREMIÉRA BALETU VÁNOČNÍ KOLEDA
ZVEDLA DIVÁKY ZE SEDADEL STR. 7

divadlo **fxšaldy**

Vážení diváci a milovníci nejen operního divadla,

každý rok, který člověk stráví přípravou divadelních inscenací, studiem rolí, textů a partitur, přináší na svém konci možnost ohlédnutí za vším, co se v minulých měsících podařilo, na čem je naopak nutné stále pracovat, ohlédnutí za chvílemi, které utkvěly v paměti nám, divadelním tvůrcům, i vám, divákům. A protože stroj času, a to ani ten muzický, nikdy nespí, dostáváme se i my s našimi plány, ambicemi, tužbami, pochybami a očekáváními do operního roku 2019. Do roku, který bude opět večer co večer přinášet úsměvy, slzy, příběhy a epizody, emoce různých chutí i roztodivné a nepochopitelné otázky, které k fenoménu hudebního divadla od nepaměti patří.

A s tím vším vás budeme napjatě očekávat. Na jevišti, ve zkušebnách, v šatnách, v orchestřišti, za oponou i před ní. Budeme čekat, zdali jste dnes večer přišli. Zdali opět dáte smysl našemu snažení, zdali to můžeme být právě my, kdo sdílí vaše úsměvy, vaše slzy, váš jedinečný příběh. Protože právě ten se možná právě teď odehrává na prknech vašeho divadla. A my u toho chceme být!

Krásný divadelní rok 2019 vám přeje

vaše Opera Divadla F. X. Šaldy v Liberci

Taneční studio při DFXŠ Tanec v lidech pořádá

NOVOROČNÍ DANCE WORKSHOP

12.–13. ledna 2019
Malé divadlo

Workshop je určen pro **ŠIROKOU VEŘEJNOST** ve věku od 10 do 99 let, je vhodný jak pro začátečníky, tak i pro pokročilé, celý třídní taneční maraton bude přizpůsobený skupině, která se zúčastní. **OMEZENÁ KAPACITA!**

DIVADELNÍ PLEŠ

12. ledna 2019
Lidové sady

Celým večerem vás provedou herečky Michaela Foitová a Jana Hejret Vojtková. O program se postará Big'O'Band Marka Ottla, sólisté a tanečníci operního a baletního souboru.

ODEŠEL ZDENĚK NÁDENÍK

Zdeněk Nádeník | foto Lukáš Trojan

Na začátku listopadu postihla Divadlo F. X. Šaldy bolestná tragédie. Nečekaně, v pouhých 48 letech zemřel Zdeněk Nádeník, nepostradatelný člen operního souboru, stejně jako známý a oblíbený fotbalový rozhodčí, laskavý, nekonfliktní člověk, plný pozitivní energie a humoru. Po dlouhá léta byl spolehlivým srdcem a jádrem operního souboru, do něhož začátkem 90. let kontinuálně přešel ze Severáčku. Svým přirozeným hereckým talentem i organizačními schopnostmi byl nepřehlédnutelnou postavou libereckého jeviště, což prokázal zvláště řadou operetních a muzikálových rolí a rolíček. Zdeněk zemřel na srdeční selhání během fotbalového zápasu, kterého se účastnil jako rozhodčí. Přátelé a kolegové z divadelního i fotbalového světa si Zdeňka připomněli benefičním představením *Sudí* s Ladislavem Hamplm v Malém divadle.

FRANCESCA DA RIMINI A LAKOMÝ RYTÍŘ

Sugestivní exkurze do zákoutí lidské duše

Pavol Kubáň a sbor DFXŠ | foto Michaela Škvřňáková

Operní soubor nastudoval dvě unikátní jednoaktové opery Sergeje Rachmaninova – *Francesca da Rimini* a *Lakomého rytíře*. Díla disponují jedinečnou hudebně-dramatickou kvalitou, avšak jedná se o natolik sugestivní a hluboké vypsání temnot lidské duše, že je s nimi zapotřebí zacházet jako se šafránem, v neposlední řadě kladou nesmírné nároky interpretační – z těchto důvodů nepatří k běžně uváděným titulům světového operního repertoáru. Pěvečtí sólisté jsou zde nuceni kooperovat s hutnou sazbou orchestru a popasovat se se složitými frázemi, kladoucími technické a výrazové nároky, stejně tak sbor, který se v prologu a epilogu první z oper mění v trpící duše v očistci, musel nastudovat složité a vypjaté fráze. Orchestrální sazba působí zahloubaně, místy překvapí instrumentací a je extrémně složitá z hlediska celkové souhry. Liberecký soubor uvedením těchto oper navazuje na dlouhodobý projekt inscenování méně známých děl, která jsou neprávem, často ze zcela banálních důvodů opomíjena.

Skladatel Sergej Rachmaninov (1873–1943) je považován za pozdního romantika, známého především svou klavírní tvorbou. Byl však obdařen nejenom tvůrčími schopnostmi, ale též mimořádným vzděláním v oboru skladby a instrumentace, které dovedl plně uplatnit právě v operní tvorbě. Na světových jevištích bývá uváděna opera *Aleko* na námět Puškinových *Cikánů*, od roku 1900 se věnoval právě kompozici *Lakomého rytíře* (1903–1904) rovněž na námět A. S. Puškina a následně *Francesky da Rimini* (1900, 1904–1905), jejímž literárním námětem se stala proslulá *Božská komedie* Danta Alighieriho.

K dramaturgické spolupráci na Rachmaninových operách byl přizván operní specialista a redaktor Českého rozhlasu Vojtěch Babka, který k tomuto unikátnímu projektu poskytl své vyjádření:

„Nádherná sklepní scéna, spousta krásné a vznešené hudby...“ poznamenal učitel Sergeje Rachmaninova, když mu mladý autor přehrál svou operu *Lakomý rytíř*. Poprvé v českých zemích se dílo spolu s operou *Francesca da Rimini* objevilo na jevišti Šaldova divadla. Vedle aristokraticky vzneslých a něžných tónů, tak blízkých skladatelově slavné tvorbě pro klavír, nás čeká i výprava do bezedných zákoutí lidské duše. Snad se tu Rachmaninov – prý milovník smíchu, člověk chmurného vzhledu a zároveň dětské dobroty – chtěl vyrovnat s chorým světem vlastní rodiny. A se stínem despotického otce. Dal vzniknout operám o zmračeném násilníkovi a pomstě na jeho krásné ženě, o sadistovi, v němž touhou po moci zcela vyhasl cit milostný i rodičovský, i o slastném vzplanutí a upokojení z vyřčené a naplněné lásky. Bude nová liberecká inscenace rezonovat i v nás, lidech 21. věku...?

V liberecké inscenaci se můžeme tradičně těšit na vynikající pěvecké výkony v nastudování Martina Doubravského: po boku kmenových sólistů Lívie Obručník-Vénosové, Dušana Růžičky, Csaby Kotlára a Sergeje Kostova nebo našeho častého hosta, tenoristy Josefa Moravce, se v ústřední dvojroli Malatesty a Barona představí v Liberci poprvé vynikající mladý slovenský barytonista Pavol Kubáň. V režijním pojetí Lindy Keprtové vznikla mimořádně sugestivní inscenace, která vnímavého diváka vyzve ke strhující exkurzi do „zákoutí lidské duše“.

-jbs-

Lívia Obručník-Vénosová a Josef Moravec | foto Michaela Škvřňáková

FENOMÉN: KOMORNÍ KONCERTY VE FOYER

foto Zdeněk Úlehla

Již třetí sezonu probíhají ve foyer divadla pravidelné komorní koncerty. Jejich iniciátorem se stal hornista David Minár, organizačně jsou dílem kontrabasisty a všestranného hudebníka Jana Basisty Novotného, jehož *Dobrá společnost* je často hlavním bodem koncertní nabídky. Stejně jako v minulých letech můžeme se i v roce 2019 těšit na skvělé interpretace komorní hudby počínaje dobou baroka a díly současných autorů konče. Tradičně se zde představí členové orchestru divadla, kteří mnohdy fungují v pozoruhodných seskupeních, jako je např. unikátní LITR – Liberecké trombony, stejně tak vystoupí řada vynikajících hostů.

31. ledna 2019 se můžeme těšit na fenomenálního mladého houslistu Daniela Matejčů, který za doprovodu Maxima Biriucova přednese díla G. F. Telemanna či Jeana Sibelia. V dalších měsících nebude chybět zmíněná Basistova *Dobrá společnost* či LITR. Komorní koncerty v akusticky příznivém foyer divadla jsou provázeny osobitým výkladem Jana Basisty, mají svou neopakovatelnou atmosféru skutečného „obecenství s hudbou“ a začínají vždy v pravidelný čas o páté hodině odpolední.

-jbs-

PÍŠU TAK, JAK ŽIJU: HUMOR JE MOJE KRABIČKA POSLEDNÍ ZÁCHRANY

Rozhovor s Hadar Galron, autorkou hry Mikve

Hadar Galron žije s manželem a třemi dětmi v Izraeli, kde není zdaleka samozřejmé, aby se vdaná žena věnovala umění. O to je podivuhodnější, v kolika uměleckých profesích je úspěšná: prosadila se jako herečka v divadle i ve filmu, jako improvizátorka stand-up komedií a zároveň je dnes nejslavnější izraelskou dramatičkou, scenáristkou i režisérkou. Napsala scénáře ke dvěma filmům: Tajemství (získal několik mezinárodních cen za scénář) a Bruriah, kde ztvárnila hlavní roli. Mikve je židovská rituální lázeň, kde se každý měsíc scházejí ženy z ortodoxní komunity, aby vykonaly Bohem uloženou povinnost – obřad duchovní očisty. Do uzavřeného společenství přichází nová lázeňská a postupně odkrývá pohnuté osudy místních žen. Autorka však Mikve nepovažuje za feministickou hru, bojující za práva žen; podle ní by se nikdo neměl obětovat pro dodržení nějakého pravidla – ať je to muž či žena. Zaujímá ji svoboda a důstojnost člověka jako takového.

Hadar Galron | foto Sharon Shtalburg

Barbora Bezáčková, Karolína Baranová | foto Michaela Škvrňáková

Při prvním čtení Mikve s osmi herečkami Divadla F. X. Šaldy jsme obdivovali, jak jsou postavy hry propracované – za každou se odkrývá silný příběh, každá má svou situaci, která se nakonec propojí s ostatními. Mají postavy kdesi v Izraeli skutečné předobrazy?
Dá se říct, že všechny postavy v Mikve znám. Žádná z nich ovšem není založena na jedné konkrétní osobě. Začala jsem spíše s idejemi než s charaktery, nacházely tvar, rostly jim kosti, kůže, rozproudila se krev. Postupně se prohlubovaly a zaplétaly. Mnoho inspirace jsem čerpala z tvůrčích dílen a rozhovorů s věřícími ženami. Vyslechla jsem spousty příběhů a setkala se s mnoha úchvatnými ženami, které chtěly sdílet své intimní okamžiky. Sama jsem vyrostla ve velmi ortodoxním světě a inspirovala mě i moje vlastní rodina.

Přestože se situace v Mikve nakonec dotkne každé z osmi postav a každá se musí rozhodnout, tu zásadní změnu přináší pohled Širy, cizinky, která přichází odjinud. Starší lázeňská Šošana naopak chrání tradice a jejich moudrost. Šira a Šošana (v liberecké inscenaci Veronika Korytářová a Markéta Tallerová) se střetnou jako dvě protichůdné síly. Kdo má „pravdu“? Potřebujeme víc svobodu, volbu a změnu, nebo tradice a řád?
Než jsem začala psát Mikve, hrála se už moje satirická stand-up komedie Pulsa o postavení žen v židovském právu. V satirě jsou věci černobílé – nemusím chápat druhou stranu. Když jsem tvořila Mikve, bylo pro mě velkou výzvou ponořit se do dramatu hluboko a pochopit postavu Šošany – aby to nebyl střet zla a dobra. Jsem opravdu ráda, že se na to ptáte – znamená to, že jsem to dokázala. Samozřejmě jsem mnohem víc Širou než Šošanou, ale tvůrčí hledání mě přivedlo k uvědomění si svého vlastního nejhlubšího konfliktu: napětí mezi touhou po změně a strachem z toho, že se suchými listy zahodím i květy. Myslím, že Šira má pravdu, když nepřijímá věci jen proto, že jsou napsané nebo vyslovené. Jsem individualistka a chápu, že pro některé lidi je náboženství jako kotva. Pro mě jsou to okovy.

Sama jste herečka... psala jste i v Mikve některou z postav pro sebe? Jak vaše herečká zkušenost inspiruje rozehrávání situací při psaní?

Když píšu, jsem jako herečka každou postavou! Právě proto nikdy nenapišu postavu, která by pouze plnila nějakou funkci, každá postava musí mít svůj okamžik. V Mikve jsou mi bezpochyby nejbližší dva hlasy – Šira a Miki. Režisér prvního provedení Micah Lewensohn chtěl, abych ztvárnila Širu, ředitel divadla měl však jiné plány a já nechtěla začít kariéru dramatičky sporem. V roce 2014 Micah hru inscenoval v Jidiš divadle. Znovu mě pozval, abych hrála Širu, ale měla jsem zrovna moc práce na to, abych se učila tolik textu v jidiš. Nastudovala jsem menší roli zpěvačky Miki (v Liberci Karolína

Baranová, pozn. red.) a nechala ji jako jedinou ve hře mluvit hebrejsky. Mělo to logiku, protože jidiš používá v Izraeli ve všedním životě jen ultra-ortodoxní komunita a Miki jako jediná světská postava ve hře by ve „skutečném životě“ jidiš neuměla. Posílilo to realnost a současnost i humor té postavy.

Mikve se dotýká vážných témat, a přesto je řada situací rozehrána velmi komediálně...

Píšu tak, jak žiju. Humor je moje krabička poslední záchrany – výbava pro přežití ve všech těžkých situacích. Zjišťuji, že můj humor lidem pomáhá naslouchat vážným tématům – a přijímat je.

Je Bůh v judaismu vyloženě mužská – otcovská síla? Křesťanství bylo velmi proměněno a zjemněno mariánským kultem a postavou Matky Boží. Mají Židé něco podobného? K čemu se v judaismu vztahuje žena jako k ideálu a vzoru?

Jsem věřící, věřím v Boha, který stvořil člověka, ne v Boha, který byl stvořen člověkem. To je ničitel, ne stvořitel. V judaismu existuje ženská strana Boha – Šechina: není matkou Boha, ale rozhodně dominantní součástí celého „Boha“. Nicméně ortodoxní náboženství Ji zcela opomíjí. Konzervativní a liberální židé její přítomnost v božské harmonii vnímají víc. Židovský archetyp ženy je především Matka. Jsme malý národ, proto máme neustále na krku demografické problémy.

V Mikve se říká, že se ženy podle židovského práva nemohou rozvést. Podařilo se něco změnit od roku 2005, kdy měla Mikve premiéru? Přispěla vaše hra k nějaké změně? Reakce na světovou premiéru byly velmi bouřlivé... Rozvod je stále složitá věc, přestože se mnohé zlepšilo. Nezmenila se podstata problému: židovské právo vnímá ženy jako „majetek“, náležící nejprve jejich otcům a potom manželovi. Majetek se nemůže zříci svého majitele, jedině majitel sám se může zbavit svého majetku. Pokud nechce, nikdo ho k tomu nemůže přinutit. Dokud se od základu

Markéta Tallerová, Veronika Korytářová | foto Michaela Škvrňáková

nezmění pojetí vztahu ženy a muže jako vztahu vlastníka a majetku, manželství bude dál ubližovat tisícům židovských žen po celém světě.

Dnešní Izrael je otevřená společnost, ale najdete tam ostrůvky temného zaostalého světa. Jak přibývá rovnosti a svobody pro ženy, muži usilovně vyrábějí náboženská pravidla jen ze strachu, aby neztratili svou nadvládu. *Mikve* byla rozhodně součástí změny k lepšímu. Jistá skupina ortodoxních žen mi dokonce nabídla, abych vstoupila do politiky a vedla jejich stranu. Odmítla jsem: „Nechte mě dělat, co umím, co zmůžu uměním a divadlem.“

Viděla jste inscenace hry Mikve v Praze i v Mladé Boleslavi. Vnímají diváci hru v Čechách jinak než v Izraeli? Jsou nějaká témata ve hře těžko sdělitelná v jiném světě?

Těším se na vaši *Mikve*! Viděla jsem celou řadu inscenací v jiných zemích a došla jsem k přesvědčení, že ženy jsou všude ženami! *Mikve* je jen kulisa, vnější svět, ale světy vnitřní jsou stejné. Někdy jdou herečky při tvorbě postavy opravdu daleko – ale nakonec zjistí, že se dívají do zrcadla. Mluvila jsem s mnoha českými ženami a herečkami a v nehlubších vrstvách jsem necítila žádný rozdíl.

Hadar Galron ráda navštěvuje Čechy. Můžete se s ní osobně setkat na představení *Mikve* 18. ledna v Malém divadle. Další reprízy: 22. ledna, 7. a 13. února 2019.

-len-

Markéta Talerová, Jana Stránská, Štěpánka Prýmková | foto Michaela Škvřňáková

BĚSI DODO GOMBÁRA V ŠALDOVĚ DIVADLE

Dostojevského nejtajemnější román na jevišti – a především v hledišti!

Činohra DFXŠ připravuje původní dramaturgii Dostojevského románu *Běsi*. Pokud vás měkké „i“ na konci názvu překvapuje, vězte, že nejde o „amoky“, ale o životné „dábličky“, „démony“. Od napsání knihy uběhlo asi sto padesát let, ale člověk není dnes o nic menší záhadou než tenkrát. Proniknout do té nerozluštitelné hádanky se pokusí činoherní ansámbl pod vedením režiséra Dodo Gombára, tentokrát však ne na jevišti, ale v hledišti Šaldova divadla. Proč? Odpoví dramaturg inscenace Tomáš Syrovátka.

V čem bude inscenace výjimečná?

Především v tom, že půjde o takzvané totální divadlo. To znamená, že se nebude vyjadřovat pouze hereckým slovem, ale na pomoc si vezme také živě hrající muzikanty, tanečníky. Bude to inscenace velice divadelní, navíc budeme hrát obráceně, diváci budou sedět na jevišti, herci budou hrát v hledišti. Autorem dramaturgie a režisérem bude Dodo Gombár, který v posledních letech působil ve Švandově divadle v Praze a patří mezi nejvýznamnější osobnosti současného českého (a slovenského) divadla.

Koho inscenace nejvíc zaujme a potěší?

Každého, kdo cítí neklid, kdo přemýšlí o svém životě a o světě a pochybuje při tom. Dostojevskij říká: „člověk je hádanka“. Běžně se dočtete, že Dostojevskij zachytil člověka v éře, kdy se pokouší žít bez Boha. Snad se nám podařilo, aby divadelní adaptace opravdu fungovala jako hádanka, která vtahuje dovnitř, trochu jako vír, který

vás chytí a nejdě mu uniknout. Věřím, že každý divák v *Běsích* najde něco ze sebe, z lidí, které zná, z věcí, o nichž přemýšlí. A určitě by inscenace měla zajímat i školy. Všichni se o Dostojevském učí, ale málokdo několikasetstránkovou knihu přečte.

*Co je podle vás tématem *Běsů*?*

Dostojevskij fantasticky propojuje velké divadlo světa s tím, co se děje uvnitř našich duší. Je to obrovská výpověď o tom, jak směšnost rodičů utváří tragiku a cynismus dětí, co lidi vede k tomu, že jsou ochotni rozpoutat třeba požár (obrazně i doslovně), svědectví o tragickosti veškerého našeho snažení. Nejpodstatnější je ale myslím ten neklid v našich duších, ať už je zapříčiněn nespokojením, tíhou z provinění či nevysvětlitelnou potřebou vrhat se proti světu jako kamikadze. Dostojevskij napsal neobyčejně, až magicky silné postavy. Zároveň je velmi ironický, nabízí výrazné divadelní materiál,

a i když je za jeho díly hluboká filozofie, jsou situace a charaktery postav zcela konkrétní.

V čem vaše adaptace předlohu posouvá?

Nehrajeme o Rusku. A nehrajeme o revoluci. Dnešní svět neohrožují ideály, které se snadno mění ve zločiny, jak jsme to zažili ve dvacátém století. Dnešní svět je spíš místem bez ideálů a místem bezradnosti. Emoce, které do svých životů a svého snažení vrháme, jsou ale stejně velké. Jenom nemají směr. Zkrátka zapomeňte, že Dostojevskij je ruský autor; vypráví o podivných dvojicích mužů a žen, o vztahu mezi rodiči a jejich syny, o životě v menším městě, jako je třeba Liberec, jehož možnosti nenaplnují ambice lidí, kteří v něm žijí (člověk vždy touží po tom, co nemá)... Adaptace vznikla přímo pro naše divadlo a jeho herce a diváky.

Premiéry 1. a 3. února, reprízy 12. a 28. února 2019.

-red-

PAUL LUCAS: NAŠE SEBRANÉ TRABLE

Černá komedie o hledání smyslu života v dnešní složité společnosti

Bizarní černá komedie z pera britského dramatika Paula Lucase je plná podivných figur, životních ztroskotanců, již se ve svém těžkém údělu snaží najít smysl života. Hannah a její otec Vaughan žijí v malém domku u řeky a živí se tím, že loví a okrádají nebohá těla sebevrahů, kteří se rozhodli ukončit své životy skokem z nedalekého mostu. Jejich těžké životy se ještě zkomplikuje, když se stanou obětí vyděračů, bláznivých bratrů Leytona a Rege. Leyton marně touží po seznámení s nějakou dívkou a Reg je fanatický sběratel gramofonových desek zemřelého zpěváka se značně morbidními texty. S vydíráním nesouhlasí, ale za „utržené“ peníze si kupuje svoji hudbu. Věčně zasněná pošťačka Margot bojuje za to, aby most, který postavil její předek, přestal být vyhlášeným místem sebevrahů a pohlíželo se na něj především jako na architektonický skvost. Úplně normální není ani obchodní cestující Oliver, který

ve svém zhnusení z vlastní průměrnosti rovněž skočil z mostu, ovšem přežil. Když ho Vaughan s Hannah vyloví, má na sobě ale uniformu svého úspěšného otce – kriminalisty. Hannah v Oliverovi okamžitě vidí spasitele jejich zoufalé situace a chytrým manévrováním ho donutí postavit se vyděračům. Na tomto půdorysu se začne rozehrávat řada neuvěřitelných zápletek, která bude diváky neustále překvapovat až do samotného konce.

Hru plnou absurdních situací a typicky černého britského humoru v Liberci nastuduje režisér Petr Palouš s Václavem Helšusem, Michaelou Foitovou, Janou Hejret Vojtkovou, Jakubem Kabešem, Přemyslem Houškou a Michalem Lurie.

Českou premiéru uvidíte 15. února 2019 v Malém divadle. 1. repríza 22. února 2019.

-jj-

foto Michaela Škvřňáková

VÍTE, ŽE?

... po více než deseti letech se na liberecké operní jeviště vrátí jedna z nejúspěšnějších českých sopranistek Christina Vasileva? Pochází z česko-bulharské rodiny, vystudovala konzervatoř v Sofii, následně vstoupila do svého prvního angažmá právě v Liberci, kde se vypracovala na špičkovou evropskou úroveň. Hostovala v řadě prestižních operních domů, několik let působila v německém Freiburgu. Christina Vasileva potěší liberecké publikum svou Leonorou ve Verdiho opere *Il Trovatore*.

... činoherní soubor byl pozván do pražské Knihovny Václava Havla? Šéf činohry Šimon Dominik nastudoval s herci ke stému výročí vzniku Československé republiky Havlovu historickou hru *Zítřka to*

spustíme z roku 1988 o Aloisi Rašínovi a kořenech české demokracie. V Knihovně Václava Havla ji soubor představí 21. ledna.

... máte poslední příležitosti zhlédnout dvě oblíbené činoherní inscenace? Jednu z posledních repríz *Podivného případu se psem* můžete vidět 5. ledna nebo 25. února v Malém divadle a v Šaldově divadle se blíží k derniéře *Zamilovaný Shakespeare* – nenechte si ujít předposlední reprízu 6. února!

... vedení liberecké činohry od listopadu posílil nový dramaturg? Tomáš Syrovátka se loučí inscenací Dostojevského *Běsů* a z Městských divadel pražských do Divadla F. X. Šaldy přichází zkušený dramaturg a autor mnoha úspěšných komedií Jiří Janků. Libereckému publiku se poprvé představí inscenací britské černé komedie *Naše sebrané trable* v tandemu s Petrem Paloušem.

Jiří Janků | foto Lukáš Trojan

Liberec

Zřizovatelem Divadla F. X. Šaldy je statutární město Liberec.

Umělecká činnost divadla se uskutečňuje také za finanční podpory Libereckého kraje a Ministerstva kultury ČR.

XAVER, dvouměsíčník, číslo 1/19, náklad 15400 ks, místo vydání: Liberec
Evidenční číslo: MK ČR E 22907

Vydává Divadlo F. X. Šaldy Liberec, příspěvková organizace, Zhořelecká 344/5, 460 01 Liberec, IČ 00083143

Šéfredaktorka: Lenka Chválová (len)
Redakční rada (red): Petra Březovská (brez), Šimon Dominik (dom), Jiří Janků (jj), Linda Keprtová (kep), Jarmila Levko (lev), Jiří B. Sturz (jbs).

Grafický design: Martin Taller

Předplatné na celý rok: odd. předplatného v budově Šaldova divadla, tel.: 485 107 836, e-mail: predplatne@saldovo-divadlo.cz.
Otevřeno pondělí až pátek 8.30–11.00, 13.00–15.30, od října do ledna je v úterý a středu otevřeno až do 17.00.

Vstupenky: pokladna otevřena úterý až pátek 12.00–18.00 a vždy hodinu před začátkem představení, tel.: 485 101 523, e-mail: pokladna@saldovo-divadlo.cz.
Vstupenky lze zakoupit v městském informačním centru.

Další informace získáte na www.saldovo-divadlo.cz, e-mail: info@saldovo-divadlo.cz.

Ohodnoťte naše představení na portále www.i-divadlo.cz.

POMŮCKA: AQUA, COUL, RSC, SKA, TERP, UA	JEZERO RUSKY	BLAHO	ZNAČKA MOLYBDENU	ZNAČKA PC PROCESORŮ	BEČET	LUČNÍ BYLINA	MPZ UKRAJINY	MINISTER. ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ZKR.		PŘEMETY	MRAŽENÁ POCHOUTKA	HUDEBNÍ STYL	INICIÁLY ZÁVODNÍKA ENGEHO	VYROBIT LÁTKU NA STAVU	DVEŘNÍ ZÁVĚSY
HOROLEZECKÁ POMŮCKA					CITOSLOVCE BZUČENÍ				POCHOD DOLŮ						
1. DÍL TAJENKY									ODŘÍKAVÝ ČLOVĚK OBYVATEL EVROPY						
SUMERSKÝ BŮH VOD			ZAVAROVACÍ PŘÍPRAVEK				MALÁ VILA						SPZ KOMÁRNA		
			STARÁ ANGL. MÍRA				PRACOVNÍK NA POLI						JAZYKO-VĚDEC		
PORÁŽKA V BOXU PŘED LIMITEM ZKR.				SIL. PROVAZ				ČÁSTI ÚST				TUK ANGLICKY			
				DODATEK V DOPISE ZKR.				DOPRAVA				AUTOBUS ANGLICKY			
TOPIVO					UMĚLA VYVĚŠENINA				KLÁŠTERNÍ CHODOBY						
				MARASTY					KOVOVÁ POUTA						
	FRANC. ZPĚVAČKA EDITH ???	DRUH PC KONEKTORU			KOSTKOVANÝ VZOR TO ANGLICKY				VČELAŘSKÉ ZAŘÍZENÍ ZASTAR. ZVOLÁNÍ				CITOSLOVCE PROJEVENÍ NEZÁJMU	PCHAČ	
	VODA LATINSKY														
POVEL KE STŘELBĚ				PŘÍKLONKA		ČOKOLÁDA HOVOR.			DRUH INTER. VYŠETŘENÍ						
				NERVOVÝ ZÁŠKUB		BARVIVO NA VEJCE			STAV BEZ SVĚTLA						
INTELEGENČNÍ KVOCIENT ZKR.			HOVOROVÉ OSLOVENÍ OTCE			JEDNOTKA NAPĚTÍ						HERNÍ POUKAZ			
			SPZ DECINA			POPĚVEK						INIC. HER. RÁZLOVÉ			
FINANČNÍ DOHLED															
POHLAVEK					2. DÍL TAJENKY										
					ÚRODNÁ MÍSTA V POUŠTI					HANTÝRKA					

jméno: příjmení:

tel.: e-mail:

Hrajte o 3 × 2 vstupenky na libovolné představení z repertoáru DFXŠ. Tři vylosované výherce budeme kontaktovat na začátku měsíce února. Vyplněnou křížovku pošlete do 31. 1. 2019 na adresu: Divadlo F. X. Šaldy – marketing, Zhořelecká 344/5, 460 01 Liberec nebo na e-mail: info@saldovo-divadlo.cz.

✂ Výherci poslední křížovky jsou: Hana Kazdová, Věra Soukupová a Jiří Pekař. Gratulujeme.

PODĚKOVÁNÍ SPONZORŮM A PARTNERŮM DIVADLA

Generální partner divadla:

Partneři divadla:

KODAP

RE/RESS
profesionální partner ve světě reklamy

BAGETERIE BOULEVARD

MARCH 7

Mediální partneři:

Liberec
Český rozhlas

KALENDAŘ
LIBERECKA

TANEČNÍ AKTUALITY.CZ

PERA+

KlasikaPlus.cz

JIMMY'S

JIMMY'S – DIVADELNÍ KLUB NABÍZÍ POSEZENÍ PŘED, BĚHEM, ALE I PO SKONČENÍ DIVADELNÍCH PŘEDSTAVENÍ

JIMMY'S

(S)TVOŘENÍ NA NOVÉ SCÉNĚ V PRAZE

Nová scéna Národního divadla v Praze je prostorem pro moderní divadlo se širokým uměleckým portfoliem. Větší část repertoáru tvoří inscenace uměleckých souborů Národního divadla, část programu je ale každý měsíc určena nezávislým projektům, zahraničním hostům, festivalům a rozmanitým uměleckým akcím. Baletní soubor DFXŠ přijal pozvání této prestižní divadelní scény a 14. ledna 2019 představí pražským divákům svou originální inscenaci *(S)tvoření*.

Hudebně-taneční mystérium choreografky Aleny Peškové již při své premiéře v Šaldově divadle v dubnu loňského roku vyvolalo velký zájem libereckého publika. Taneční výkony, neskrývané emoce, skutečné přírodní živly a hudba Gabriely Verdeliho v podání bubeníků z Aries stále přitahují nové diváky, kteří běžně na balet nechodí.

V Šaldově divadle hrajeme *(S)tvoření* 11. ledna a pak 15. února 2019.

-brez-

Annabel Pearce, Mischa Hall | foto Michal Hančovský

Maria Gornalova, Alexey Yurakov, Kristýna Petrášková, Rie Morita | foto Michal Hančovský

PREMIÉRA VÁNOČNÍ KOLEDY ZVEDLA DIVÁKY ZE SEDADEL

Baletní soubor uvedl v předvánočním období taneční příběh na motivy povídky Charlese Dickense *Vánoční koleda*. Premiéru výpravné podívané choreografa Richarda Ševčíka a skladatele Jana Matáska odměnili diváci potleskem vestoje. V hlavní roli se představil Jaroslav Kolář, který velmi přesvědčivě pohybově i herecky vystihl postavu lakomce Vydřigroše.

Petra Dotlačilová ve své recenzi pro Taneční aktuality píše: „V těch nejpovedenějších scénách se jednalo o krásnou, chvílemi až impozantní podívanou, kde hudební a vizuál-

ní složky efektivně souzněly. (...) Je nutno ocenit ambice libereckého souboru a kvalitu jejich tanečnicků, za niž se jim místní publikum odvděčilo dlouhotrvajícím potleskem vestoje.“

Přijďte se i vy podívat na Vánoční koledu do Šaldova divadla, hrajeme pro vás 18. ledna a 7. února 2019.

-brez-

Rie Morita, Jan Adam a Jaroslav Kolář | foto Martina Root

Alexey Yurakov, Maria Gornalova | foto Martina Root

Kristýna Petrášková (Mamon zepředu) | foto Martina Root

kostýmní návrh Tomáše Kypty pro roli Mamon

Kristýna Petrášková (Mamon zezadu) | foto Martina Root

Šaldovo divadlo | leden 2019

5. so VÁNOČNÍ HVĚZDA – Novoroční koncert Severáčku
8. út POPELKA (LA CENERENTOLA) [Gioacchino Rossini] K2/1
Pohádkové snění na křídlech ohnivého belcanta. Konec ve 21.40.
9. st KLÍČOVOU DÍRKOU [J. Orton] K3/1
Brilantní crazy komedie plná omylů. Konec ve 21.20.
11. pá (S)TVOŘENÍ [A. Pešková, G. Vermelho, Aries] OB/1
Hudebně-taneční mysterium s doprovodem bubenického seskupení Aries. Konec ve 20.10.
12. so DIVADELNÍ PLES 2019 V Lidových sadech, začátek ve 20.00.
18. pá VÁNOČNÍ KOLEDA [R. Ševčík, J. Matásek] K5/1
Kouzlo Vánoc ve známém Dickensově příběhu. Konec ve 21.00.
19. so ÚKLADY A LÁSKA [F. Schiller] K6/ČB/10
Tragikomedie o moci a lásce. Pro skupinu K6/ČB náhrada za rok 2018.
20. ne JAK SE ČERTI ŽENILI [D. Bartůňková] RD/1
Muzikálová pohádka, začátek v 15.00.
Host Divadelní společnost Praha, s.r.o.
22. út FRANCESCA DA RIMINI, LAKOMÝ RYTÍŘ [S. Rachmaninov] O/1
Není většího utrpení než v neštěstí vzpomínat na časy šťastné.
Konec ve 22.00.
24. čt GEDEONŮV UZEL [J. Adams] OB/1
Emotivní hra o lásce, mateřství a genialitě, která mnohdy bývá přítěží.
V titulní roli Vilma Cibulková.
Host: Agentura VIP Art Company-Noja, s.r.o.
25. pá ŽENY NA POKRAJI NERVOVÉHO ZHROUCENÍ [J. Lane, D. Yazbek, podle filmu P. Almodóvara] OB1/1
Muzikálová komedie v rytmu Madridu. Konec 21.40.
26. so KLÍČOVOU DÍRKOU [J. Orton] K6/ČB/1
Brilantní crazy komedie plná omylů. Konec ve 21.20.
27. ne TAJUPLNÝ OSTROV [J. Verne] OB1/1
Veselý kankán pro celou rodinu. Začátek v 16.00.
30. st POPELKA (LA CENERENTOLA) [Gioacchino Rossini] OB1/1
Pohádkové snění na křídlech ohnivého belcanta. Konec ve 21.40.
31. čt BĚSI [F. M. Dostojevskij, D. Gombár] OB1/1
Člověk je hádanka. A ne jen jedna. **Veřejná generálka, začátek v 11.00.**
31. čt KOMORNÍ KONCERT Ve foyer Šaldova divadla. **Začátek v 17.00.**

Malé divadlo | leden 2019

5. so PODIVNÝ PŘÍPAD SE PSEM [M. Haddon, S. Stephens] OB1/1
Cenami ověřená dramatizace knižního bestselleru. Konec ve 21.30.
8. út SRNKY [T. Svoboda] OB1/1
Neobyčejné příběhy z Liberce. Konec ve 20.30.
12. so – 13. ne NOVOROČNÍ DANCE WORKSHOP 2019
Oblíbený dance workshop pro každého ve věku od 10 do 99 let!
14. po ATOMOVÁ KOČIČKA [T. Dianiška] OB1/1
Bláznivá sci-fi komedie z harcovských kolejí. Konec ve 21.30.
15. út LENINOVÍ BALZAMOVAČI [V. Thiessen] OB1/1
Černá komedie o vzniku rudé mumie. Konec ve 21.20.
18. pá MIKVE [H. Galron] Č1
Dramatický střet osmi žen s tradicí. Konec ve 22.00.
22. út MIKVE [H. Galron] OB1/1
23. st SIALSKÁ TROJČATA [R. Lipus, M. Šotek, D. Vávra] K3/2
Zmužilý kabaret o stavbě Ještědu. Konec ve 20.30.
24. čt SOUBORNÉ DÍLO WILLIAMA SHAKESPEARA VE 120 MINUTÁCH [A. Long, D. Singer, J. Winfield] OB1/1
(Ne)splnitelný úkol pro tři herce. Konec ve 21.30.
28. po KPLO – výroční schůze. **Začátek v 16.00.**
30. st KONEC STARÝCH ČASŮ [J. Žák, T. Syrovátka] OB1/1
Únorová humoreska od autora Študáků a kantorů. Konec ve 21.30.

Začátky představení, není-li uvedeno jinak, jsou v 19 hodin.

Změna programu vyhrazena.

Rezervace: www.evstupenka.cz.
Nejrychlejší nákup vstupenek na kulturu z domova.

Šaldovo divadlo | únor 2019

1. pá BĚSI [F. M. Dostojevskij, D. Gombár] PŠ/1
Člověk je hádanka. A ne jen jedna. **Premiéra. Konec ve 22.00.**
3. ne BĚSI [F. M. Dostojevskij, D. Gombár] 2. premiéra. Konec ve 22.00. PŠ2/1
4. po SUGAR (NĚKDO TO RÁD HORKÉ) [P. Stone, J. Styne, B. Merrill] OB1/1
Prohibice, gangsteři, krásná blondýna a dva nezaměstnaní muzikanti...
Konec ve 21.40.
5. út FRANCESCA DA RIMINI, LAKOMÝ RYTÍŘ [S. Rachmaninov] OB1/1
Není většího neštěstí než v utrpení vzpomínat na časy šťastné.
Konec ve 22.00.
6. st ZAMILOVANÝ SHAKESPEARE [M. Norman, T. Stoppard, L. Hall, P. Cunneen] OB2/1
Komedie podle oscarového filmu. Konec ve 21.30.
7. čt VÁNOČNÍ KOLEDA [R. Ševčík, J. Matásek] OB2/1
Kouzlo Vánoc ve známém Dickensově příběhu. Konec ve 21.00.
8. pá AIDA [G. Verdi] OB1/1
Milostný příběh s příchutí exotiky. Konec ve 21.50.
10. ne OPERA? OPERA! [M. Sýkorová] OB1/1
O jednom divadelním tajemství pro malé i velké! **Začátek v 16.00.**
12. út BĚSI [F. M. Dostojevskij, D. Gombár] K2/2
13. st POPELKA (LA CENERENTOLA) [G. Rossini] K3/3
Pohádkové snění na křídlech ohnivého belcanta. Konec ve 21.40.
14. čt MAM'ZELLE NITOUCHE [F. Hervé, H. Meilhac, A. Millaud] OB1/1
Vůně kadidla a divadelní pudřenky v neodolatelné hudební komedii!
Konec ve 22.00.
15. pá (S)TVOŘENÍ [A. Pešková, G. Vermelho, Aries] OB1/1
Hudebně-taneční mysterium s doprovodem bubenického seskupení Aries.
Konec ve 20.10.
16. so RUSALKA [A. Dvořák] OB1/1
Iluze, barvy, světla a stíny... Jak dopadne ten, kdo se zepřel zákonům světa? Konec ve 22.35.
17. ne MNOHO POVYKU PRO NIC [W. Shakespeare] OB1/1
Slavná komedie o intrikách a pomluvě. Konec ve 21.45.
18. po MY FAIR LADY [F. Loewe, A. J. Lenart] OB1/1
Slavný muzikál opět v Liberci! Konec ve 22.00.
19. út ÚKLADY A LÁSKA [F. Schiller] OB1/1
Tragikomedie o moci a lásce. Konec ve 21.45.
20. st NOC V BENÁTKÁCH [J. Strauss] OB1/2
Karnevalový ohňostroj na pozadí roztančených gondol. Konec ve 21.45.
21. čt ŽENY NA POKRAJI NERVOVÉHO ZHROUCENÍ [J. Lane, D. Yazbek, podle filmu P. Almodóvara] OB1/1
Muzikálová komedie v rytmu Madridu. Konec ve 21.40.
22. pá POPELKA (LA CENERENTOLA) [G. Rossini] K5/3
23. so KRÁLOVA ŘEČ [D. Seidler] OB1/1
Skvělá hra, podle které byl natočen slavný film. Konec ve 21.50.
24. ne FRANCESCA DA RIMINI, LAKOMÝ RYTÍŘ [S. Rachmaninov] ON/1
Není většího neštěstí než v utrpení vzpomínat na časy šťastné. **Začátek v 16.00.**
27. st KLÍČOVOU DÍRKOU [J. Orton] OB1/1
Brilantní crazy komedie plná omylů. Konec ve 21.20.
28. čt BĚSI [F. M. Dostojevskij, D. Gombár] Č2/1

Malé divadlo | únor 2019

7. čt MIKVE [H. Galron] OB1/1
Dramatický střet osmi žen s tradicí. Konec ve 22.00.
8. pá SIALSKÁ TROJČATA [R. Lipus, M. Šotek, D. Vávra] K5/2
Zmužilý kabaret o stavbě Ještědu. Konec ve 20.30.
9. so ŽIJEME? [L. Čepková] OB1/1
Tahle země není pro cizince. Konec ve 20.30.
13. st MIKVE [H. Galron] Č1/1
14. čt NAŠE SEBRANÉ TRABLE [P. Lucas] OB1/1
Černá komedie o hledání smyslu života v dnešním složitém světě.
Veřejná generálka. Začátek v 11.00.
15. pá NAŠE SEBRANÉ TRABLE [P. Lucas] Premiéra. Konec ve 21.40. PM/1
17. ne POSEDLOST BALETEM II „Liberec má talent?!“ **Začátek v 16.00.**
19. út KPLO – beseda s Alžbětou Vomáčkovou. **Začátek v 16.00.**
20. st LENINOVÍ BALZAMOVAČI [V. Thiessen] OB1/1
Černá komedie o vzniku rudé mumie. Konec ve 21.20.
22. pá NAŠE SEBRANÉ TRABLE [P. Lucas] Č2
24. ne MALÝ PRINC [M. Thomas, C. Meurant] OB1/1
Taneční příběh pro rodiny s dětmi. **Začátek v 16.00.**
25. po PODIVNÝ PŘÍPAD SE PSEM [M. Haddon, S. Stephens] OB1/1
Cenami ověřená dramatizace knižního bestselleru. Konec ve 21.30.
26. út MUČEDNÍK [M. von Mayenburg] OB1/1
Je normální, že dívky plavou v bikinách? Konec ve 20.50. **Do 12 let nevhodné.**
27. st SIALSKÁ TROJČATA [R. Lipus, M. Šotek, D. Vávra] OB1/1